

SOSPRO Hyvän huomaajat

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

Sospro Oy Merilinna

Johdanto lasten hyvään kohteluun Sospro:n lastenkodeissa

Tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä Merilinnan aikuisten ja sinne sijoitettuna olevien lasten kanssa. Suunnitelma kertoo, miten Merilinnassa tuetaan sijoitettujen lasten itsemääräämisoikeutta sekä vahvistetaan avoimuutta ja yhteisymmärrystä yhteisistä säännöistä ja yksikön toimintatavoista arjessa. Tämän suunnitelman laatimista ohjaa Sospro:n yhteinen Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma -ohje.

1. Lapsen itsemääräämisoikeuden vahvistaminen, tukeminen ja ylläpito Merilinnassa

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan.

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen tapahtuu Merilinnan arjessa seuraavilla tavoilla

- Jokapäiväisessä lapsen ja aikuisen vuorovaikutuksessa
- Omaohjaajahetkissä ja muussa yksilötyöskentelyssä
- Nuorten kokouksissa, joissa keskustellaan säännöllisesti yhteisistä asioista
- Hoito- ja kasvatussuunnitelmien teossa sekä arvioinnissa huolehditaan lapsen osallisuudesta
- Lasta kuullaan yksilöllisesti esim. viikkosuunnitelman teossa ja kuukausittain koosteen läpikäymisessä
- Koulukeskustelut käydään yhdessä opettajan, ohjaajan ja lapsen kanssa
- Lapset huomioidaan kaikessa päätöksenteossa

Lapsi saa päättää itse mm.

- Persoonallisuuteen liittyvät ja henkilökohtaiset asiat
- Mielipiteet
- Ulkonäköön liittyvät asiat, kuten hiusmalli, pukeutumistyyli ja meikkaaminen
- Oman huoneen sisustus
- Kaikkien tunteiden ilmaisu
- Oma uskonto

Nämä asiat keskustellaan ja sovitaan jokaisen lapsen kanssa yksilöllisesti ikä ja kehitystaso huomioiden:

- Turvallinen kotiintuloaika
- Kotityöt
- Median käyttöön liittyvät säännöt
- Harrastukset
- Rahankäyttö
- Sopiva kielenkäyttö

2. Hyvä hoito ja kasvatus

Lapsen hyvä hoito ja kasvatus on aikuisen vastuulla. Aikuisten velvollisuus on huolehtia lapsista. Lastensuojelulain mukaan lapsella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen ja erityiseen suojeluun.

Aikuisen velvollisuus on huolehtia, että Merilinnassa asuva lapsi:

- On turvassa
- Saa täytettyä perustarpeensa, kuten ruoka, lämpö, puhtaus ja huolenpito
- Saa osakseen kuuntelua, lohdutusta ja tukea
- Jaksaa käydä koulua
- Saa tarvitsemaansa tukea koulunkäyntiin ja kaverisuhteisiin

Kaikki lapset saavat mahdollisuuden esittää omia mielipiteitä, toiveita ja ajatuksia, koskien omaa elämäänsä ja omia asioitansa. Mielipiteitä voi tuoda esille:

- Omassa asiakassuunnitelmapalaverissa
- Nuorten kokouksissa
- Kaikessa kanssakäymisessä aikuisten kanssa
- Monella eri tapaa omien kykyjen ja halujen mukaan: Kirjoita vaikka kirje tai piirrä terveisesi!

Lasten toiveita ohjaajille:

- Toivon, että ohjaaja on lähellä
- Toivon, että ohjaajat ovat kivoja
- Toivon, että ohjaaja antaa minun olla rauhassa, kun haluan
- Toivon, että saan olla turvallisesti omassa huoneessa

Lasten toiveet muille asukkaille ja ohjaajille:

- Toivon, että tehdään asioita yhdessä
- Toivon, että huolehditaan yhdessä yhteisten tilojen järjestyksestä
- Toivon, että voimme puhua avoimesti asioista

Merilinnassa arjen turvallisuudesta ja sujuvuudesta huolehditaan yhdessä sovituilla säännöillä ja käytännöillä. Nämä laaditaan yhdessä aikuisten ja lasten kanssa ja niitä arvioidaan ja muokataan tarvittaessa. Säännöillä ja sopimuksilla ei puututa perusoikeuksiin, vaan ne ovat osa hoitoa ja huolenpitoa. Yhteiset säännöt koskevat kaikkia, kun taas käytännöt muokataan jokaisen lapsen tarpeita ja kehitysvaihetta vastaaviksi.

Merilinnan yhteiset säännöt ja käytännöt käydään läpi ja tarvittaessa muokataan lasten kokouksissa. Säännöistä tehdään huoneentaulu, joka on Merilinnassa kaikkien nähtävillä. Säännöt ja käytännöt pitävät sisällään mm. arkiseen kanssakäymiseen, päivärytmiin, ruokailuihin ja laitteiden käyttöön liittyvät yhteiset sopimukset. Nämä käydään läpi sekä huoltajien että lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa neuvotteluissa ja mahdollisten muutosten jälkeen. Tavoitteena on, että kaikilla on hyvä, ennakoitava ja turvallinen arki Merilinnassa!

3. Rajoitustoimenpiteet

Rajoitustoimenpiteet, joita Merilinnassa voidaan tarvittaessa käyttää:

Rajoitustoimenpiteet, joista tehdään päätös:
• 65§ Päätös aineiden ja esineiden poisottamisesta
• 66a§ Päätös henkilönkatsastuksen toimittamisesta
• 69§ Päätös liikkumisvapauden rajoittamisesta
• 69§ Päätös liikkumisvapauden rajoittamisen lopettamisesta
• 67§ Päätös omaisuuden tai lähetysten tarkastamisesta
• 63§ Päätös yhteydenpidon rajoittamisesta
• 63§ Päätös yhteydenpidon rajoittamisen lopettamisesta

Rajoitustoimenpiteet, jotka eivät vaadi päätöstä:
• §66 Henkilöntarkastus
• §68 Kiinnipitäminen lapsen rauhoittamiseksi
• §68 Kiinnipitäminen lapsen poistumisen estämiseksi
• §65 Aineiden ja esineiden pois ottaminen, jos aineet ja esineet palautetaan välittömästi

Rajoitus, jonka voi tehdä vain vastuuhenkilö tai vastuuhenkilön sijainen (yli 30 vuorokautta ylittävältä osalta rajoituksen tekee lapsen vastuusosiaalityöntekijä):
• 62 § Yhteydenpidon rajoittaminen
• 63 § Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös

Miten varmistetaan lasten ja aikuisten turvallisuus

Kun rajoitustoimenpiteitä toteutetaan, muiden lasten turvallisuudesta huolehditaan esimerkiksi sillä, että heidät ohjataan toiseen tilaan tai vaihtoehtoisesti rajoitustoimenpidettä vaativa lapsi ohjataan toiseen tilaan. Väkivalta- ja vaaratilanteiden varalta henkilökunta pitää mukanaan hälytintä, jota painamalla työntekijöiden on mahdollista hälyttää apua. Näin saadaan turvattua henkilöstön, muiden lasten sekä rajoitustoimenpidettä tarvitsevan lapsen turvallisuus.

Merilinnassa on rajoitustoimenpiteiden delegointimääräys, jonka mukaan rajoitustoimenpiteistä pystytään päättämään ja niitä toteuttamaan. Merilinnan työntekijät käyvät asianmukaiset koulutukset rajoitustoimenpiteisiin liittyen, jonka jälkeen heidät

voidaan lisätä delegointimääräykseen. Delegointimääräyksessä oleva työntekijä voi päättää ja toteuttaa kaikkia muita rajoitustoimenpiteitä, paitsi yhteydenpidonrajoitusta, josta päättää Merilinnan yksikön johtaja.

Miten Merilinnassa pyritään ennaltaehkäisemään rajoitustoimenpiteiden käyttöä

Ennaltaehkäisyllä voidaan vähentää rajoitustoimenpiteiden tarvetta ja siksi huolehdimme esimerkiksi siitä, että työvuoroissa on aina riittävästi henkilökuntaa ja lapsilla on tarpeen mukaan ajantasaiset, yksilölliset tuki- ja turvallisuussuunnitelmat. Tilanteiden kärjistymisen ennaltaehkäisyä on lasten kanssa keskustelu uhka- ja vaaratilanteista sekä ohjaajien ennakointi tilanteissa.

Syksyllä 2026 olemme ottaneet käyttöön uuden ”Luottamusta ja turvallisuutta” -työkalun, jota omaohjaajat käyttävät yhdessä lapsen kanssa. Lapsen kanssa keskustellaan siitä, minkälaiset tilanteet ovat hänelle vaikeita: kuinka lapsi toimii vaikeissa tilanteissa, miten hän toivoisi aikuisten toimivan tuolloin ja mikä voisi auttaa lasta pääsemään yli vaikeasta tilanteesta. Myös hoito- ja kasvatussuunnitelma laaditaan yhdessä lapsen kanssa.

Lasten kanssa pyritään muodostamaan luottamukseen ja vuorovaikutukseen perustuva suhde, jossa vaikeistakin asioista pystytään kertomaan avoimesti aikuiselle. Jokainen Merilinnaan tuleva lapsi huomioidaan yksilöllisesti vahvan omaohjaajatyöskentelyn keinoin. Omaohjaajat vastaavat lapsen asioista yhdessä muun henkilöstön ja läheisverkoston kanssa.

Miten yksikössä käytetään rajoitustoimenpiteitä

Rajoitustoimenpiteitä on mahdollista käyttää vain viimesijaisena vaihtoehtona. Ensisijaista on ohjata kasvatuksellisin keinoin sääntöjen ja sovittujen käytäntöjen noudattamiseen. Rajoitukset tehdään turvallisesti, yksilöllisesti, ikä, ihmisarvon kunnioitus ja uskonto huomioiden. Perustarpeet huomioidaan, eikä lasta saa alistaa, kurittaa tai loukata. Rajoitus on lopetettava, kun siihen ei enää ole perusteita, eikä se saa vahingoittaa lasta. Jos lapseen kohdistetaan rajoitustoimenpiteitä, kerrotaan se hänelle ennen rajoitustoimenpiteen käytäntöönpanoa, jos se on mahdollista. Lapselta kysytään mielipide rajoitustoimenpidepäätökseen ja hän saa kertoa oman näkemyksensä ja kokemuksensa rajoitustoimenpiteestä.

Miten yksikössä toimitaan rajoitustoimenpiteiden käytön jälkeen

Tilanteen mentyä ohi, se keskustellaan läpi rajoituksen kohteena olleen lapsen kanssa. Myös paikalla olleet muut lapsen ja aikuiset huomioidaan. Rajoitustoimenpiteen jälkeen lapsen kanssa tehdään rajoitustoimenpiteen lapsikohtainen arviointi, jossa lapsi saa kertoa oman mielipiteensä sekä näkökulmansa rajoituksen toteutustavasta ja vaikuttavuudesta, rajoitukseen johtaneesta tilanteesta, rajoituksen tarpeesta ja perusteista sekä rajoitukseen osallistuneiden aikuisten toiminnasta tilanteessa. Rajoitustoimenpidettä arvioidaan myös sen voimassaoloaikana jatkuvasti. Tärkeää on miettiä yhdessä, miten toimia jatkossa, jotta rajoitustoimenpiteitä ei tarvittaisi.

Lapsen ohjaaminen muutoksenhaun ja kantelun osalta

Osassa rajoitustoimenpiteitä on muutoksenhakuoikeus hallinto-oikeuteen ja se annetaan asianosasille tiedoksi sekä tarvittaessa ohjataan ja autetaan hakemuksen teossa.
Valituskelpoisten päätösten osalta neuvotaan, miten ja minne lapsi voi halutessaan valittaa päätöksestä.

Rajoitustoimenpiteen vaikutuksia hoito- ja kasvatus- sekä asiakassuunnitelmaan pohditaan asianosaisten kanssa ja tarvittaessa päivitetään hoito- ja kasvatussuunnitelmaa.

4. Suunnitelman laadinta, päivittäminen ja yksikön asiakkaiden tiedottaminen

Hyvän kohtelun suunnitelma on laadittu yhdessä Merilinnan työntekijöiden ja Merilinnassa asuvien lasten kanssa. Suunnitelma käydään läpi kaikkien Merilinnaan muuttavien lasten kanssa ja sitä päivitetään nuorten kokouksessa aina tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa.

Hyvän kohtelun suunnitelman päivitys:

Aika: 28.10.2026

Paikka: Turussa

Hyväksyjä: Elina Myllymäki